

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/196935,TEKST-AUDIO-35-lat-temu-w-Magdalence-odbylo-sie-spotkanie-komunistycznej-ekipy-r.html>
18.03.2026, 06:12

[TEKST + AUDIO] 35 lat temu w Magdalence odbyło się spotkanie komunistycznej ekipy rządowej z opozycją

27 stycznia 1989 r., w willi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w podwarszawskiej Magdalence doszło do spotkania Lecha Wałęsy i Ministra Spraw Wewnętrznych gen. Czesława Kiszczaka, na którym ustalono procedurę obrad Okrągłego Stołu, ich zakres oraz termin rozpoczęcia rozmów. Wydarzenia te odbyły się w tajemnicy przed większą częścią działaczy ówczesnej opozycji. W Archiwum IPN zachowały się materiały filmowe i fotograficzne z tych rozmów, wykonane technikami operacyjnymi Służby Bezpieczeństwa.

26.01.2024

Polska na przełomie lat 80. i 90.

Przełom lat 80. i 90. XX wieku był jednym z kluczowych momentów w historii Polski, symbolizujących koniec komunizmu i narodzin demokracji. NSZZ „Solidarność” – ruch związkowy i społeczny, stał się głównym organizatorem walki o prawa obywatelskie i demokratyzację życia w kraju.

W 1986 r. pierwszy sekretarz KPZR Michaił Gorbaczow, w obliczu upadku znaczenia Związku Sowieckiego, podjął próbę ratowania systemu komunistycznego przez wprowadzenie reform – tzw. „pierestrojki” i „głasności”. W tym samym czasie gen. Wojciech Jaruzelski, zdając sobie sprawę ze znaczącego osłabnięcia ZSRS, pogorszenia się sytuacji ekonomicznej i społecznej w kraju i wpisując się w sygnały płynące z Moskwy, podjął próbę porozumienia z opozycją.

31 sierpnia 1988 r. w willi MSW przy ulicy Zawrat w Warszawie doszło do pierwszego od wprowadzenia stanu wojennego spotkania szefa MSW gen. Czesława Kiszczaka z Lechem Wałęsą. Uczestniczyli w nim również bp Jerzy Dąbrowski oraz sekretarz KC Stanisław Ciosek. Kolejne spotkanie Wałęsy i Kiszczaka odbyło się 15 września 1988 r. Obecni na nim byli też Stanisław Ciosek, przedstawiciel episkopatu ks. Alojzy Orszulik i prof. Andrzej Stelmachowski. Ze względu na liczbę uczestników i konieczność utrzymania poufności negocjacji przeniesiono je do ośrodka MSW w podwarszawskiej Magdalence.

Spotkanie w Magdalence w styczniu 1989 r.

Momentem przełomowym w rozmowach było rządowo-opozycyjne spotkanie 27 stycznia 1989 r. w Magdalence. To wydarzenie stanowiło wstęp do przemian, które doprowadziły do transformacji systemowej.

Do stołu obrad siadły dwie skrajnie różne siły o różnych interesach: władza komunistyczna reprezentowana przez premiera Mieczysława Rakowskiego i szefa MSW gen. Czesława Kiszczaka oraz opozycja, w której główną postacią był Lech Wałęsa, lider „Solidarności”. Reprezentanci władz próbowali utrzymać kontrolę nad sytuacją w kraju, opozycja dążyła do wprowadzenia demokratycznych zmian. Magdalenka stała się areną, na której zderzyły się te przeciwstawne siły.

Negocjacje w Magdalence skupiały się na kluczowych kwestiach, takich jak zezwolenie na

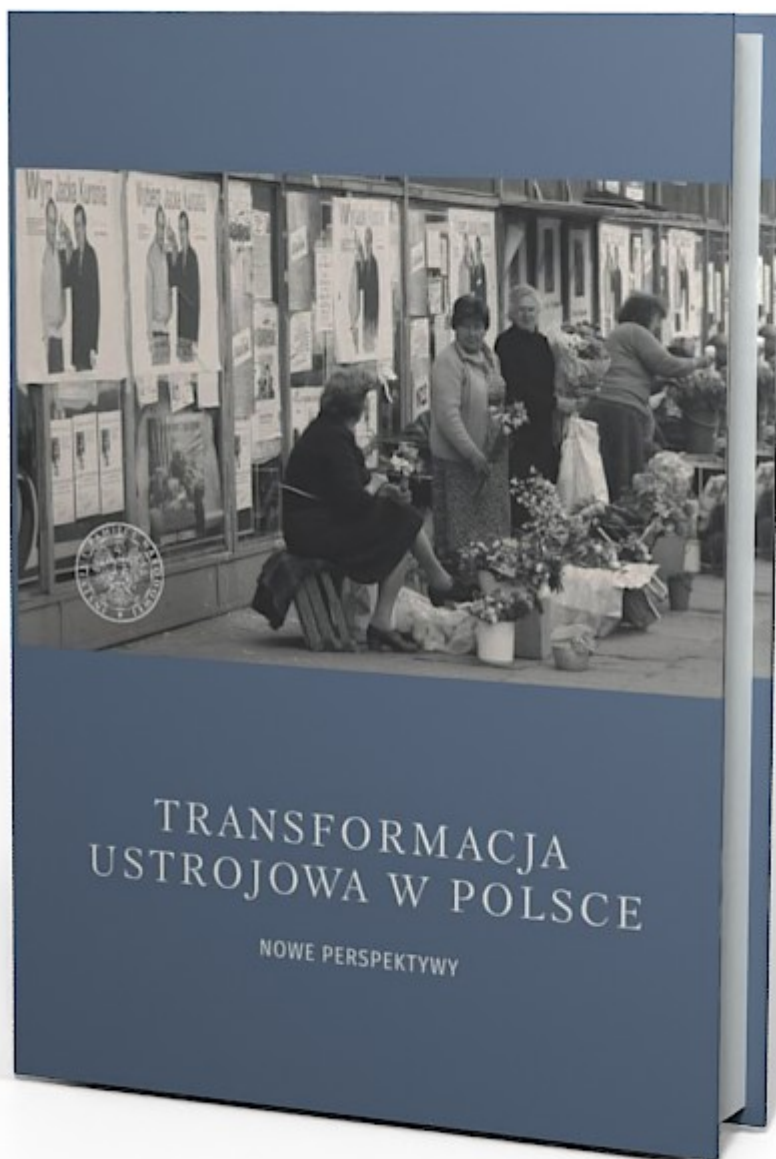
istnienie niezależnych związków zawodowych, wprowadzenie pluralizmu politycznego, czy uwolnienie więźniów politycznych. Opozycja wyrażała gotowość do dialogu.

Efekty spotkania w Magdalence

Efektem tych negocjacji było porozumienie, które otworzyło drogę do Okrągłego Stołu. Ale jednocześnie skierowały one Polskę w stronę przyszłości, opartej na wyborach kontraktowych. Jak powiedział dr Sebastian Pilarski:

„Konsekwencje rozmów prowadzonych w Magdalence okazały się dalekosiężne. W ich wyniku doszło do zmian ustrojowych i wyborów kontraktowych. Jednocześnie uczestnicy negocjacji uzyskali nieporównywalnie silniejszą pozycję niż ci, którzy w nich nie uczestniczyli. Stali się dodatkowo beneficjentami przyjętego w Polsce modelu transformacji. Komunistycznych zbrodniarzy objęto faktyczną abolicją.”

W 2022 r. IPN wydał książkę pt. [Transformacja ustrojowa w Polsce. Nowe perspektywy](#), red. Michał Przeperski, Daniel Wicenty. Publikacja zawiera analizy prozopograficzne, politologiczne, historiograficzne, filozoficzne czy socjologiczne tego zjawiska. Każdy artykuł stanowi próbę spojrzenia na wydarzenia i procesy rozgrywające się w dziedzinie władzy, życia społecznego i gospodarczego oraz w służbach specjalnych z nowej perspektywy. Z całości wyłania się obraz współistnienia zjawisk zasadniczo sprzecznych – ciągłości i zerwania, podmiotowości i uprzedmiotowienia oraz unikalności i uniwersalności. Publikacja w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Transformacja ustrojowa PRL”.

W 2020 r. IPN wydał książkę pt. [Między PRL a III RP \(1989-1990\). Legalizm czy kontynuacja?](#), red. Patryk Pleskot. Tematyka publikacji oscyluje wokół historyczno-prawnych aspektów polskiej transformacji ustrojowej, ze szczególnym naciskiem na dziedzictwo II RP i legalistyczną ciągłość uosabianą przez władze RP na uchodźstwie. Transformacja ustrojowa – której granice można (arbitralnie) wyznaczyć między rozpoczęciem obrad okrągłego stołu w lutym 1989 r. a wyborem Lecha Wałęsy na prezydenta i przekazaniem insygniów władzy przez Rząd RP na uchodźstwie do Warszawy w grudniu 1990 r. – do dziś budzi wiele sporów i emocji: zarówno w opinii społecznej, jak i w środowisku naukowym.

W 2021 r. IPN wydał książkę [Michała Przeperskiego, Mieczysław F. Rakowski. Biografia polityczna.](#)

Mieczysław Franciszek Rakowski, ostatni I sekretarz KC PZPR (1989-1990), premier (1988-1989), wicepremier (1981-1985) oraz wicemarszałek Sejmu PRL (1985-1988), współtwórca i wieloletni redaktor naczelny tygodnika „Polityka” (1958-1982). Długotrwała kariera polityczna oraz nimb „liberała” czynią z niego jedną z najbardziej interesujących postaci w dziejach PRL. Wychowany na kujawskiej wsi, wchodził w dorosłość w czasie wojny i zaraz po jej zakończeniu. Był self-made manem PRL, lecz jego fryzury (i nuworyszostwo) zostały obśmiane przez Leopolda Tyrmandę. Jednocześnie konsekwentnie próbował racjonalizować ustrój i piąć się po szczeblach kariery. Im bardziej cenili go towarzysze partyjni, tym bardziej oddalał się od niegdyś bliskich mu salonów towarzyskich Warszawy.

Ta książka to próba bilansu skomplikowanego życiorysu politycznego. Rakowski jest pierwszym

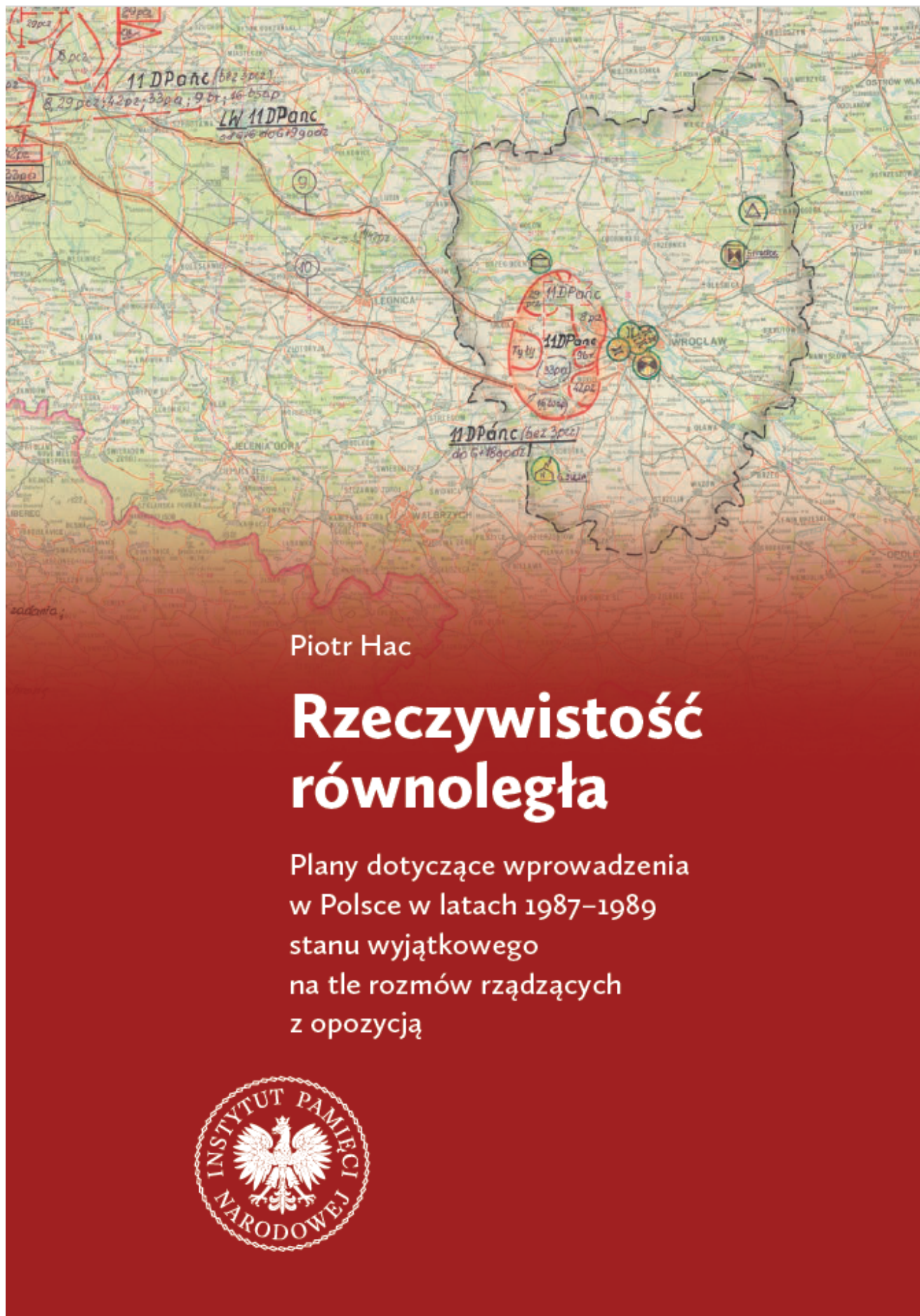
przywódcą PZPR, który doczekał się całościowej biografii naukowej.

Publikacja w ramach centralnego projektu badawczego IPN „Ruch komunistyczny i aparat władzy 1917-1990”.

W 2023 r. IPN wydał książkę [Piotra Haca, „Rzeczywistość równoległa. Plany dotyczące wprowadzenia w Polsce w latach 1987-1989 stanu wyjątkowego na tle rozmów rządzących z opozycją.](#)

Książka opisuje, jak wyglądały plany resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz przygotowania państwa do ewentualnego wprowadzenia stanu wyjątkowego pod koniec istnienia PRL. Problematykę tą omówiono na tle rozmów rządzących z przedstawicielami opozycji, tak by pokazać dwie - całkowicie odmienne - wersje postępowania władz wobec zagrożenia dla ówczesnego ustroju.

Piotr Hac

Rzeczywistość równoległa

Plany dotyczące wprowadzenia
w Polsce w latach 1987–1989
stanu wyjątkowego
na tle rozmów rządzących
z opozycją

W 2015 r., na zlecenie Biura Edukacji Narodowej, został przygotowany film dokumentalny „Taśmy z Magdalenki”. Do jego realizacji wykorzystano materiały filmowe z zasobu IPN. Premiera filmu

miała miejsce 25 lutego 2016 r. Film można obejrzeć na naszym kanale IPNtvPL:

Zachęcamy również do zapoznania się z materiałami audio-video oraz artykułami naukowymi znajdującymi się w portalu przystanekhistoria.pl i na innych stronach IPN:

- Tomasz Kozłowski, [Rozmowy na Zawracie](#)
- Sebastian Pilarski, [„Okrągły stół” widziany z boku. Grupa Robocza Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wobec negocjacji z władzami](#)
- Włodzimierz Suleja, [Okrągły stół](#)
- IPNtv: [Taśmy z Magdalenki](#)
- IPNtv: 90 sekund historii: [27 stycznia 1989 r. spotkanie w Magdalence](#)
- IPNtv, Podcast: Ekspres czytelnicy IPN: [Kiedy skończył się PRL?](#) „Ekspres czytelnicy IPN” to cykl audycji o historii i książkach wydanych nakładem Instytutu Pamięci Narodowej. Rozmawiamy w nim m.in. z badaczami IPN, świadkami historii i pracownikami miejsc pamięci narodowej. Wywiady prowadzi Maciej Foks.
- IPNtv: [Pieriestrojka kontra niepodległość w PRL - Przystanek Historia odc. 53](#)

AUDIO:

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centrala

foto. AIPN

Pliki do pobrania

[dr Sebastian Pilarski - w Magdalence odbyło się spotkanie rządowo-opozycyjne \(mp3, 5.9 MB\)](#)
[dr Sebastian Pilarski - w Magdalence odbyło się spotkanie rządowo-opozycyjne \(wav, 43.33 MB\)](#)